

Rådsmøte nr. 5/2022

Dato: 14.09.2022, klokken 09.15-13.00

Sted: Fagskolen i Nord

Faste saker

Sak A	Godkjenning av møteinnkalling	<i>Vedtak</i>
Sak B	Godkjenning av dagsorden	<i>Vedtak</i>
Sak C	Referat fra rådsmøte	<i>Vedtak</i>
	Saksdokumenter:	
	1. Protokoll fra rådsmøte 07.06.2022	

Ordinære saker

Start	Slutt	Totalt	Saksnr.	Tittel	Sakstype
09:15	09:20	00:05		Velkommen og godkjenning faste saker	
09:20	09:50	00:30	58	SHoT og Levekårsundersøkelsen	Diskusjon
09:50	10:20	00:30	59	Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk	Orientering
10:20	10:30	00:10	60	Voksenopplæringsforbundet (VOFO)/ Fleksibel utdanning (FuN)	Orientering
10:30	10:45	00:15		<i>Pause</i>	
10:45	11:00	00:15	61	Utvikling av læremidler	Diskusjon
11:00	11:05	00:05	62	Lillehammer Lifelong Learning ICDE Conference 2023	Orientering
11:05	11:15	00:10	63	Kompetansepolitisk råd	Orientering
11:15	11:35	00:20	64	Statsbudsjettet	Diskusjon
11:35	11:40	00:05	65	Finansieringsstemet i høyere yrkesfaglig utdanning	Orientering
11:40	11:45	00:05	66	CHAIN5 - Oslo	Orientering
11:45	11:55	00:10	67	Arendalsuka	Orientering
11:55	12:05	00:10	68	Høring nasjonale planer for redskapsemnene	Orientering
12:05	12:15	00:10	69	Nominasjon av kandidater til NOKUT – styret for perioden 2023-2026	Vedtak
12:15	13:00	00:45		<i>Lunsj</i>	

Nasjonalt fagskoleråd 07.06.2022 – Referat

Til stede:

Tord Hauge	NHO	Sture Normann Flaaten	RFF
Trine Røssevold	NFFL	Adeline Berntsen Landro	RFF
Knut Erik Beyer-Arnesen	FFF	Thea Tuset	ONF
Ingrid Paaske Gulbrandsen	Spekter	Henning Skau	ONF
Børre Krudtå	KS	Kari Olstad	FuN
Målfrid Rønnevik	NHO	Jan Oddvar Holthe	Skolenes landsforbund, LO

Medlemmer:

Forfall fra Utdanningsforbundet, Virke og LO – vara har ikke anledning.
Ingrid Paaske Gulbrandsen stiller som vara for Trond Bergene, Spekter.

Observatører:

Alf Gunnar Furland (NFFM), Ernst Sundt (NFDK), Cathrine Westmork (NFHO) og Fredrik Rene Hæren (NFØA), Carl Endre Espeland (HK-dir)

Gjester:

O-42/22: Oddmund Løkensgard Hoel
O-43/22: Sveinung Skule
O-44/22: Pernille Ziegler
O-48/22: Kjersti Hopland Kvåle
O-55/22: Else Kathrine Nesmoen

Fra sekretariatet: Margareth Haukås og Linda Kjosaaas

Dagsorden

Sak A -Innkalling – godkjent
Sak B – Dagsorden – godkjent
Sak C - Referatet fra rådsmøte 26.04.2022 – godkjent

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

O-42/22 Regjeringens ambisjoner for høyere yrkesfaglig utdanning

Statssekretær Oddmund Løkensgard Hoel orienterte om regjeringens ambisjoner for høyere yrkesfaglig utdanning, revidert nasjonalbudsjett og oppfølging av Hurdalsplattformen. I tillegg orienterte statssekretæren om arbeidet med utsynsmeldingen, en overordnet og retningsgivende behovsmelding. Fremover vil det bli større fokus på prioritering av folk fremfor prioritering av penger. Regjeringen fokuserer på et utdanningssystem som dekker hele landet og arbeidskraft i distriktet. Fagskolen er god på omstilling og HYU blir sentral i ny kompetansereform. I tillegg er tema for første rapport i KBU fagskoler. I arbeidet med dimensjonering er det viktig å ikke glemme utdanninger som faller utenfor kompetansebehovsanalyser, som kunstutdanninger. Rådsmedlemmene understrekte viktigheten av vekst og forutsigbarhet for sektoren.

O-43/22 Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

Direktør i Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse, Sveinung Skule, orienterte om organiseringen av HK-dir, planer og målsetting for høyere yrkesfaglig utdanning.

O-44/22 Vurdering av målene for driftsmidlene til fagskolene

Kunnskapsdepartementet ved Pernille Ziegler orienterte om de fire mål for driftsmidlene til fagskolene og foreslo følgende endringer i mål 2 og 3:

Mål 2: Relevante fagskoleutdanninger som svarer på arbeidslivets kompetansebehov

Mål 3: God tilgang til høyere yrkesfaglig utdanning i hele landet

Rådet ønsker fagskoleutdanninger endret til høyere yrkesfaglig utdanning og god tilgang på høyere yrkesfaglig utdanning *for* hele landet.

O-45/22 Fagskolen Vestland

Adeline Landro orienterte om hvordan de jobber for å bygge fremtidens fagskule på Vestlandet, ambisjoner, organisering og strategien frem mot 2025. Fagskolen har mål om blant annet styrke studentdemokratiet og internasjonalisering.

O-46/22 Kompetansepolitisk råd

Målfrid Rønnevik orienterte fra første møte i Kompetansepolitisk råd. I møte ble rådet konstituert og på agendaen var både utsynsmeldingen og mandat. Rådsmedlemmene diskuterte en utvidelse av mandatet og administrativ gruppe utarbeider et forslag til nytt mandat til junimøte.

V-47/22 Distrikstmeldingen

Vedtak: Nasjonalt fagskoleråd vedtar arbeidsgruppens innspill til Distrikstmeldingen og sekretariatet oversender til Kommunal- og distriktsdepartementet med følgende endring: En presisering av fordeling av fagskolestudenter mellom offentlige og private fagskoler

O-48/22 Fagskolekonferansen 2022

Fagskolekonferansen arrangeres 9. og 10. november i Bergen. Kjersti Hopland Kvåle fra HK-dir presenterte siste utgave av konferanseprogrammet. Rådet tok saken til orientering.

V-49/22 Høring av rapport om finansieringssystemet for fagskoler

Vedtak: Nasjonalt fagskoleråd nedsetter en arbeidsgruppe, med sekretærressurs, som utarbeider et forslag til høringssvar innen 12. august. Forslaget sendes på innspillsrunden i rådet i perioden 12. august – 22. august. Arbeidsgruppen ferdigstiller dokumentet i perioden 22. august – 31. august. Sekretariatet leverer høringssvaret innen frist.

O-50/22 Studietur – Nasjonalt fagskoleråd

Tord Hauge, leder av arbeidsgruppen, informerte om planen for studieturen. Årets studietur går til Harstad. Datoene vedtatt er 13. og 14. september, og programmet utarbeides i samarbeid med Fagskolen i Nord. Nasjonalt fagskoleråd dekker reise nordover 12. september ved behov. Påmelding vil sendes ut i etterkant av møtet og påmeldingsfrist er 1. juli.

V-51/22 Innspill til Utvalget for etter- og videreutdanning i barnehage og skole

Vedtak: Nasjonalt fagskoleråd vedtar forslag til innspill og sender det til EVU-utvalget med følgende endring: Stryk «isteden» og sett inn «i tillegg» i setningen: Vi ønsker isteden faste utviklingsmidler gjennom høyere tilskuddsnivå til utdanningsinstitusjonene som legger til rette for utvikling ved både små og store institusjoner (kapittel 4 i innspillet).

V-52/22 Revidert mandat for nasjonale fagråd

Vedtak: Nasjonalt fagskoleråd vedtar nytt mandat for fagrådene med følgende endringer:

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

- 1) «Hvis fagrådet ser seg tjent med en annen sammensetning av leder- og nestledervervet har fagrådet anledning til å vedta dette.» - denne sammensetning skal godkjennes av nasjonalt fagskoleråd.
- 2) «Holde Nasjonalt fagskoleråd orientert om kontakt med politiske myndigheter» - dette punktet fjernes.

V-53/22 Utsynsmeldingen

Vedtak: Nasjonalt fagskoleråds medlemmer sender innspill og kommentarer til fagskoleradet@hkdir.no innen 14.juni. Sekretariatet sammenfatter og Nasjonalt fagskoleråds representant, Tord Hauge, tar med seg innspillene til meldingen i møte med Kompetansepolitisk råd.

O-54/22 Utdanningskvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning

Utdanningskvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning deles ut årlig og er på 1 million kroner. Prisen skal belønne utdanningskvalitet og en jury nedsatt av HK-dir vurderer nominasjoner til prisen. Nasjonalt fagskoleråd er invitert til å stille med en representant i jury for Utdanningskvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning.

Arvid Ellingsen er nominert av Nasjonalt fagskoleråd til å sitte i juryen.

O-55/22 Studieplasser i høyere yrkesfaglig utdanning – Ukrainske flyktninger

Else Kathrine Nesmoen orienterte om HK-dirs arbeid, og at man fremdeles ikke hadde signaler om at man ville få midler til å åpne opp for tiltak i HYU. Det er fortsatt stor usikkerhet rundt antall og behov. Det mangler også et europeisk likestillingsprinsipp for utdanning som gjør rekruttering vanskelig. Rådet foreslo en pilot, eksempelvis innen IT-fagene. I stedet for å tenke hvordan akkurat denne situasjonene kan løses bør det heller være fokus på mer langsiktige løsninger, et system som kan bygges opp og ned. Alt etter situasjonene. Kriser bør sees i et større perspektiv.

V-56/22 Høring Forslag til endringer i opptaksforskriften, fagskoleforskriften og utdanningsstøtteforskriften for personer med oppholdstillatelse etter utlendingsloven kapittel 4

Vedtak: Nasjonalt Fagskoleråd støtter forslaget og sekretariatet sender inn hørings svar med en merknad om manglende økonomisk refusjonsordning for fagskolesektoren.

V-57/22 Valg av ny nestleder i nasjonalt fagskoleråd

Vedtak: Adeline Berntsen Landro velges som ny nestleder i Nasjonalt fagskoleråd.

Referat slutt. Saker til rådsmøte.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

D-58/22 Levekårsundersøkelsen og SHoT

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Statistisk sentralbyrå (SSB), Maj-Lisa Lervåg og Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT), Eva Strømme Moshuus

Sak: [D-58/22](#)

To spennende undersøkelser er nylig publisert, Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) og levekårsundersøkelsen. Hovedtrekkene i undersøkelsene blir presentert i rådsmøte. Vi får innledning av Maj-Lisa Lervåg om **levlekårsundersøkelsen** med spesielt fokus på studenter i høgare yrkesfagleg utdanning og SHoT ved Eva Strømme Moshuus. Deretter er det satt av 10 minutter til diskusjon i rådet.

Les mer om levekårsundersøkelsen her:

1. Artikkel: <https://www.ssb.no/utdanning/hoyere-utdanning/artikler/hoy-arbeidsbelastning-blant-studenter-med-jobb>
2. Rapport: <https://www.ssb.no/utdanning/hoyere-utdanning/artikler/studenters-levekar-2021.en-levlekarsundersokelse-blant-studenter-i-hoyere-utdanning>
3. Dokumentasjonsrapport; <https://www.ssb.no/utdanning/hoyere-utdanning/artikler/levlekarsundersokelsen-for-studenter-2021.dokumentasjonsnotat>

Les mer om SHoT undersøkelsen her: [Om undersøkelsen \(studenthelse.no\)](#)

O-59/22 Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Fagskolen i Nord, Harry Arne Haugen og Noroff, Ernst Sundt

Sak: [O-59/22](#)

Bakgrunn

I januar 2021 fekk NOKUT i oppdrag av Kunnskapsdepartementet å gjennomføre ei evaluering av nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) som skal gje "et helhetlig bilde av korleis NKR i dag fungerer og gi et grunnlag for vidareutvikling". Arbeidet har fått ei ramme på to år og skal sjå nærmare på kva funksjonar og effektar NKR har i dag, kva grad det er i tråd med føremåla og kome med tilrådingar om vidare utvikling. Regjeringas kompetansereform har nyleg understreka kor viktig arbeidet med nettopp kompetansepolitikk, utdanning og livslang læring er.

Nasjonalt fagskoleråd har invitert to fagskoler til å fortelje om sine erfaringar med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og innplassering av høgare yrkesfagleg utdanning i NKR, Fagskolen i Nord og Noroff.

[O-60/22 Voksenopplæringsforbundet \(VOFO\) / Flexibel utdanning Norge \(FuN\)](#)

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Voksenopplæringsforbundet (VOFO) / Flexibel utdanning Norge (FuN), Kari Olstad

Sak: [O-60/22](#)

Bakgrunn

AU ønsker å presentere de ulike aktørene i Nasjonalt fagskoleråd. I dette rådsmøte forteller Kari Olstad om Voksenopplæringsforbundet (VOFO), som er studieforbundenes interesseorganisasjon, og Flexibel utdanning Norge (FuN), som jobber for at god utdanning skal være tilgjengelig for alle uavhengig av bosted, livssituasjon og individuelle behov.

[D-61/22 Utvikling av læremidler](#)

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Organisasjon for Norske Fagskolestudenter (ONF), Thea Tuset

Sak: [D-61/22](#)

Bakgrunn

Det er få lærebøker i høyere yrkesfaglig utdanning. Mange faglærere lager eget undervisningsmaterieell med klipp og lim fra ulike kilder, blant annet fra bøker brukt i universitets- og høyskolesektoren. Nestleder i ONF og medlem i Nasjonalt fagråd for fagskoleutdanning i helse- og oppvekst (NFFHO), Thea Tuset, innleder til diskusjon.

[O-62/22 Lillehammer Lifelong Learning ICDE Conference 2023](#)

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: AU, Tord Hauge

Sak: [O-62/22](#)

Bakgrunn

Tord Hauge orienterer om invitasjon fra Lillehammer Lifelong Learning ICDE Conference 2023. Høgskolen i Innlandet i samarbeid med ICDE, arrangerer 15. – 17. februar 2023 den tredje internasjonale konferansen med «Lifelong Learning for Lifelong Employability» som tema. Konferansen er en oppfølger av ICDE Lillehammer Lifelong Learning Summit 2019, som samlet over 350 deltakere fra 37 land. Også i 2021 ble det arrangert en konferanse med samme tema, men som på grunn av pandemien ble digital. Nasjonalt fagskoleråd har vært samarbeidspartner ved de 2 foregående konferansene. Les mer og meld dere på her: <https://www.lillehammerlll.no/>

O-63/22 Kompetansepolitisk råd

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: AU, Tord Hauge

Sak: [O-63/22](#)

Bakgrunn

Tord Hauge orienterer fra møte i Kompetansepolitisk råd 16.06. Tema for møte var utsynsmeldingen.

D-64/22 Statsbudsjettet

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: AU, Tord Hauge

Sak: [D-64/22](#)

Bakgrunn

Tord Hauge innleder til diskusjon om rådets innspill og fokusområder til statsbudsjett.

O-65/22 Finansieringssystemet i høyere yrkesfaglig utdanning

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: AU, Tord Hauge

Sak: [O-65/22](#)

Bakgrunn

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

Nasjonalt fagskoleråds arbeidsgruppe for finansieringssystemet i høyere yrkesfaglig utdanning utarbeidet et forslag til høringssvar. Forslaget har vært på innspillsrunde i rådet i og ble levert i henhold til fristen. Høringssvaret ligger her: [Høring av rapport om finansieringssystemet for fagskoler - regjeringen.no](https://www.fagskoleradet.no/horing-av-rapport-om-finansieringssystemet-for-fagskoler-regjeringen.no). Under finner du høringssvaret i sin helhet:

Innspill fra Nasjonalt Fagskoleråd til Deloittes rapport om finansieringssystemet i høyere yrkesfaglig utdanning

Nasjonalt fagskoleråd takker for muligheten til å gi innspill til Deloitte sin rapport om finansieringssystemet i høyere yrkesfaglig utdanning (HYU). Dette er andre delrapport i en evaluering av fagskolemeldingen (Meld. St. 9 (2016-2017) Fagfolk for fremtiden – Fagskoleutdanning). Rapporten omhandler finansieringssystemet for fagskolesektoren.

Deloitte har levert en omfattende rapport, som er basert på representative undersøkelser og dybdeintervjuer. Mandatet var å se på finansieringssystemet for fagskolesektoren som et ledd i en helhetlig gjennomgang og vurdering av måloppnåelse og virkninger av de iverksatte tiltakene i fagskolemeldingen.

Nasjonalt fagskoleråd hadde ønsket et bredere mandat, som også sa noe kort om finansieringen av fagskoleutdanning sammenligning med universitets- og høyskolesektoren (UH). Gitt at det er like mange som starter på studieforbereende og yrkesfaglig utdanning på videregående skole, kunne man tenke seg en bedre balanse mellom HYU og UH.

I rapporten har Deloitte tatt for seg statlig driftstilskudd fra Kunnskapsdepartementet, tilskudd fra fylkeskommunale frie midler, egenbetaling fra studenter og ulike prosjektbaserte midler som utviklingsmidler for fagskoler, kvalitetspris for fagskoleutdanning, bransjeprogram og Industrifagskolen. Fagskolerådet har kommentarer til de 10 anbefalingene Deloitte presenterer i rapporten. Innledningsvis vil rådet fremheve to moment som er særlig viktig for fagskolesektoren nå som finansieringssystemet evalueres. For det første er nivået på statlig finansiering for lavt. Sektoren er helt avhengig av fylkeskommunale frie midler, studentbetaling og flere ulike tilskuddsordninger for å kunne opprettholde dagens nivå og samtidig drive grunnleggende utviklingsarbeid. Det gir en stor usikkerhet med tanke på langsiktig utviklings- og kvalitetsarbeid.

For det andre fungerer finansieringssystemet slik at fagskolene hvert år står i fare for å miste tilskudd, fordi fylkeskommunene skal konkurranseutsette tilskuddet hvert år. Det kommer nye fagskoler til, og de eksisterende fagskolene utvider tilbudet sitt i takt med økt etterspørsel. Dette gir stor uforutsigbarhet og økt konkurranse om de samme midlene. Utvikling av nye tilbud og rekruttering av nye lærekrefter i takt med den forventede opptrappingen, blir fort en stor økonomisk risiko. Dette vil på sikt få alvorlige konsekvenser for kvaliteten i utdanningen. Det finnes i dag ingen god mekanisme for å unngå at en sunn konkurranse går over i en utarmende konkurranse. Dette er en grunnleggende utfordring i dagens modell som må løses.

Nasjonalt fagskoleråds kommentarer til anbefalingene fra Deloitte

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

Fylkeskommunal forvaltningspraksis

1. Deloitte mener at det er viktig å følge opp fylkeskommunenes forvaltning av de statlige driftsmidlene, og å sikre en mer lik praksis på tvers av fylkeskommunene. Nye retningslinjer kan være et godt tiltak i så måte, men Deloitte mener også at det fremover vil være viktig å etablere systemer for å følge opp at praksisen er i samsvar med retningslinjene som er gitt fra Kunnskapsdepartementet. Blant de momentene vi mener det er viktig å følge opp, er blant annet overholdelse av saksbehandlingsfrister og tidsriktig utbetaling av tilskudd, samt informasjon om mulighet til å søke driftstilskudd, søknadsfrist, satser mv.

Fagskolerådets kommentar: Deloitte peker på en viktig problemstilling, og rådet er enig i at den fylkeskommunale praksisen bør følges tettere opp for å sikre at grunnleggende forvaltningsregler overholdes. Selv om det skal gjøres lokale vurderinger og prioriteringer opp mot arbeidslivets behov og fagskolenes lokale forutsetninger, er det ingen grunn til den forvaltningsmessige praksisen skal være svært ulik fra fylke til fylke.

Videre er det viktig at retningslinjene for den fylkeskommunale forvaltningen er tydelig på hva fylkeskommunen skal gjøre, og hva de ikke skal gjøre. Det foregår et utstrakt samarbeid mellom fagskoler og arbeidslivsaktører, noe som er en forutsetning for fagskolenes fleksibilitet. Det er viktig at den fylkeskommunale forvaltningen legger til rette for at sektoren videreutvikles på grunnlag av et slikt samarbeid, og at det utvises tillitt til at styrene ved den enkelte fagskole gjør den jobben de er satt til å gjøre med tanke på å vurdere behov og kapasitet.

Dialog mellom departementet og fylkeskommunene

2. Det er etter Deloittes vurdering viktig at fylkeskommunene tar en aktiv rolle i forvaltningen, og gjør reelle og begrunnede vurderinger av hva som er arbeidslivets kompetansebehov. Deloitte mener derfor det bør iverksettes tiltak for å sikre tilstrekkelig forankring og forståelse for det ansvaret fylkeskommunene har når det kommer til forvaltning av de statlige driftsmidlene. Vi viser i denne forbindelse til tiltaket i fagskolemeldingen som innebærer å etablere en arena for dialog mellom regionene og KD, i praksis fylkeskommunene og KD (tiltak nr. 7). Dette tiltaket er så langt ikke fulgt opp, etter det vi er kjent med. Vi mener dette kan være en god arena for å bidra til økt forankring og forståelse for fylkeskommunenes rolle og ansvar.

Fagskolerådets kommentar: Fagskolerådet støtter forslaget om at fylkeskommunene følges tettere opp av departementet for å sikre tilstrekkelig forankring og forståelse for det ansvaret fylkeskommunene har fått med forvaltningen av høyere yrkesfaglig utdanning. Det er svært stor variasjon i hvilke økonomiske ressurser fylkeskommunene bruker på å forvalte denne oppgaven. Samtidig må også dialogen mellom departementene og fylkeskommunene videreutvikles, og det må etableres flere arenaer for dialog om behovene i høyere yrkesfaglig utdanning.

Det er videre avgjørende at fylkeskommunene bruker fagskolenes ekspertise og nærhet til arbeidslivet i vurderingen av arbeidslivets behov. Fylkeskommunene har svært ulik praksis på hvordan de involverer fagskolene i kartlegging av kompetansebehov lokalt, regionalt og nasjonalt og hvordan behovene kan dekkes av blant annet fagskolene. I noen fylker er det faste møtearenaer, mens i andre fylker er det kun

kontakt mellom fagskolene og en saksbehandler som gjør en administrativ vurdering av søknadene. Dette skaper stor usikkerhet og lite transparens for vurderingsgrunnlag for søknadene om driftstilskudd.

Kunnskapsgrunnlag om nasjonale kompetansebehov

3. Det bør etter vår vurdering iverksettes tiltak for å styrke kunnskapsgrunnlaget om nasjonale behov for kompetanse, og legges til rette for at fylkeskommunene i sine vurderinger også kan ta hensyn til disse behovene, i tillegg til lokale og regionale behov.

Fagskolerådets kommentar: Fylkeskommunene har i de siste årene fått et stort ansvar som kompetansepolitisk aktør. I flere fylkeskommuner utvikles det bedre kunnskapsgrunnlag om det regionale behovet for kompetanse. Samtidig finnes det kompetansebehov som ikke har en tydelig forankring i avgrensede regioner. Det kan være både tilbud som er så smale at de bare kan gjennomføres om de organiseres nasjonalt, eller nettbaserte tilbud der det kan være flere fylkeskommuner som har en interesse i å sikre finansiering. Disse behovene må identifiseres og forvaltes på en slik måte at de lar seg gjennomføre på en god måte. Det krever kunnskap om behov, og koordinering mellom fylkeskommuner. Det er mange ulike aktører som sitter på ulik kunnskap om nasjonale kompetansebehov.

Kompetansebehovsutvalget har i sin siste rapport sett på fremtidig behov for fagskolekompetanse. Videre har vi kompetansepolitisk råd som også jobber med slike kartlegginger. I tillegg vil de nasjonale fagrådene under fagskolerådet kunne være viktige instanser. Kunnskapen fra slike aktører må brukes aktivt.

Fagskolerådet vil foreslå at ansvaret for å sikre en god forvaltning av utdanningstilbud som dekker nasjonale behov plasseres tydelig i forvaltningen for å sikre at disse kompetansebehovene ivaretas. Koordineringen mellom Kunnskapsdepartementet og fylkeskommunene bør videreutvikles for å styrke kunnskapsgrunnlaget om nasjonale kompetansebehov.

Resultatbasert uttelling

4. Det bør etter Deloittes vurdering iverksettes tiltak for å samordne praksisen knyttet til den resultatbaserte uttellingen, samt sørge for transparens og at det skilles mellom grunntilskudd og resultatbasert uttelling i tildelingene til fagskolene. Dette er viktig for å sikre at systemet fungerer i samsvar med intensjonen om å være et insentiv for kvalitet og gjennomføring. Samtidig bør disse prosessene ses i sammenheng med en vurdering av tilskuddsnivået i sektoren, jf. punktet under.

Fagskolerådets kommentar: Den resultatbaserte uttellingen er ment som et insentiv for å sikre god gjennomføring og kvalitet. Resultatbasert uttelling beregnes ved å ta *endringen* i studiepoengproduksjon ved offentlig finansierte tilbud fra ett år til neste, og multiplisere med en bestemt sats. Øker studiepoengproduksjonen, øker tilskuddet. Går studiepoengproduksjonen ned, blir det fratrukket i tilskuddet. Er studiepoengproduksjonen lik fra ett år til neste, kommer man ut i null.

Den resultatbaserte uttellingen fungerer først og fremst som et ledd i innfasingen av nye studieplasser – nye studieplasser forventes å gi en økning i antall studiepoeng, og insentivet ligger i at tilskuddet øker dersom det faktisk gir en økning i studiepoengproduksjon. Når de nye studieplassene er fasett inn og den resultatbaserte uttellingen utbetalt, blir den resultatbaserte uttellingen innbakt i grunntilskuddet ved senere års tilskuddsberegning til fylkeskommunene som en permanent økning av tilskuddet som fylkeskommunene forvalter.

Dette gir noen problemstillinger som det er viktig å ta høyde for i diskusjonen om hvordan resultatbasert uttelling skal håndteres:

- For mange fagskoler vil det gi store likviditetsproblemer dersom de bare skal få deler av tilskuddet ved oppstart av studiene, og resten to år etter at studiepoengene er avlagt.
- Dersom en fagskole har reduksjon i studiepoengproduksjonen fra ett år til neste vil det gi kutt i tilskuddet. For mindre fagskoler, eller fagskoler med et svært begrenset tilbud med offentlig tilskudd, vil det fort medføre relativt store kutt.
- Dersom en fagskole ikke lenger får videreført offentlig tilskudd til noen utdanningstilbud, vil studiepoengproduksjonen med offentlig tilskudd nødvendigvis gå ned til null. Da vil de få en negativ utvikling i studiepoengproduksjonen, og de vil i praksis skylde penger.

Fagskolerådet mener at ordningen med resultatbasert uttelling er svært viktig å bevare fordi den har åpen budsjettamme. Rådet er også enig i at det bør etableres en felles praksis for hvordan fylkeskommunene forvalter resultatbasert uttelling. Systemet med resultatbasert uttelling er imidlertid ikke laget for å fungere i beregning av tilskudd til den enkelte fagskole, men til de fylkeskommunale enhetene. Det skal fungere som insentiv til å forvalte pengene til tilbud med høy kvalitet og god gjennomføringsgrad. Spørsmålet om resultatbasert uttelling må sees i sammenheng med det generelle tilskuddsnivået til sektoren. For den enkelte fagskole er det ikke nødvendigvis et gode å måtte vente i to år på å få full uttelling for gjennomføring av tilbudet. Det er også en betydelig økonomisk risiko for den enkelte fagskole dersom logikken med resultatbasert uttelling skal overføres til beregningen av tilskudd til den enkelte fagskole.

Tilskuddet fra fylkeskommunene til den enkelte fagskole blir stort sett tilpasset til det reelle antallet studenter hvert semester. Det virkelige insentivet til den enkelte fagskole ligger derfor i å unngå nedskalering i tilskuddet fra ett semester til neste.

Nasjonalt fagskoleråd anbefaler at resultatbasert uttelling fortsatt tildeles fylkeskommunene, som bruker midlene på å finansiere utdanningstilbud i høyere yrkesfaglig utdanning.

Kostnadskartlegging

5. Det bør gjennomføres en oppdatert kostnadskartlegging i sektoren, som tar for seg de faktiske kostnadene knyttet til ulike utdanningstilbud, hvilke årsaker som ligger til grunn for eventuell variasjon i faktiske kostnader og hvordan man kan kompensere for de forholdene som driver variasjon i kostnader. Basert på en slik kartlegging bør det etableres et felles system for bruk av tilskuddssatser ved fordeling av driftsmidler, der fagskoler og utdanningstilbud som deler de samme forutsetninger og der reelle kostnader er sammenlignbare, mottar så lik finansiering som mulig.

Fagskolerådets kommentar: Nasjonalt fagskoleråd støtter anbefalingen om å gjennomføre en oppdatert kostnadskartlegging i fagskolesektoren. Kostnadskartleggingen må også ligge til grunn for å skape et mer korrekt finansieringsnivå. Vi vil vise til siste del av avsnitt 4 på siden 9 i rapporten som beskriver dette godt: "Deloitte mener derfor det er nødvendig med en ny kostnadskartlegging rettet mot høyere yrkesfaglig utdanning, for å få et bedre bilde av de reelle kostnadene og årsaker til variasjoner i disse. Først når man har gjort en begrunnet vurdering av hva som er rett tilskuddsnivå for de ulike utdanningstypene, er det slik vi ser det realistisk å kunne få en velfungerende modell som inkluderer

resultatbasert uttelling. En oppdatert kostnadskartlegging er også nødvendig for å kunne vurdere å etablere et felles system for bruk av tilskuddssatser ved fordeling av driftsmidler, der fagskoler og utdanningstilbud som deler de samme forutsetningene og der reelle kostnader er sammenliknbare, mottar så lik finansiering som mulig.”

Fagskolerådet mener at en slik kartlegging bør danne grunnlaget for veiledende satser som fylkeskommunene kan bruke i sin tilskuddsforvaltning. Rådet mener at det er viktig å bevare systemet der fordelingen av tilskudd mellom utdanninger med ulike satser bestemmes regionalt. Dette er avgjørende for å sikre at det kan gjøres regionale prioriteringer av hvilke tilbud som skal finansieres. Det er ikke ønskelig med et system der fordelingen av studieplasser i ulike kostnadskategorier bestemmes av departementet eller andre instanser.

Øremerking av tilskudd

6. Øremerkingen av midler til utvalgte fagskoler bør ikke videreføres som i dag. Ordningen medfører til dels svært store forskjeller i tilskudd per heltidsekvivalent, noe som etter Deloitte's vurdering fremstår som urimelig. Deloitte mener det ved tildeling av midler også til disse fagskolene bør gjøres vurderinger opp mot arbeidslivets behov for kompetanse, i samsvar med målsetningene i fagskolemeldingen. Dersom det likevel er ønskelig med en videre skjerming av de aktuelle skolene, bør det gjøres en konkret vurdering og begrunnes. Videre bør tilskuddet tilpasses antall studenter ved utdanningstilbudene slik at tilskuddsnivået kan anses som rimelig sett i sammenheng med de satser som ellers benyttes.

Fagskolerådets kommentar: Nasjonalt fagskoleråd mener at det er viktig å sikre et grunnleggende tilbud innenfor fagområder med en særskilt egenart som kunstfagene. Dette er utdanninger som ikke er relatert til arbeidslivets umiddelbare behov, men som ofte danner grunnlaget for freelance-arbeid og enkeltpersonforetak. Kunstutdanninger og åndsverkene som produseres er viktige for nasjonens identitet og kulturarv. Dette er små utdanningstilbud som er dimensjonert ut fra etterspørsel og samfunnsmandat. Dette skal aldri bli store utdanninger, og det er viktig at finansieringsordningen tilpasses skolenes behov og ikke motsatt. Fagskolerådet mener derfor at midlene til disse utdanningene fortsatt skal skjermes for konkurranse.

Fagskolerådet anerkjenner likevel at en rigid øremerking på institusjonsnivå kan gi urimelige utslag som ingen er tjent med. Vi mener derfor at det må legges til rette for at slike urimelige utslag skal kunne justeres. Fagskolerådet ønsker først og fremst at det er den helhetlige rammen til de kunstfaglige utdanningene som må skjermes, og at det innenfor denne rammen må kunne gjøres tilpasninger ut fra studenttall, demografi og andre relevante utviklingstrekk.

Forutsigbarhet i arbeidet med etablering av nye studieplasser

7. Det bør vurderes hvordan det eventuelt kan være mulig å sikre økt forutsigbarhet i arbeidet med etablering av nye studieplasser, da dette er prosesser som er særs viktige i arbeidet mot å nå målet om god sammenheng mellom tilbud og etterspørsel. Samtidig bør det etterstrebes tydeligere kommunikasjon knyttet til de faktiske implikasjonene av videreføring og opptrapping av nye studieplasser.

Fagskolerådets kommentar: Fagskolenes samfunnsoppdrag er å tilby høyere yrkesfaglig utdanning av høy kvalitet basert på arbeids- og næringslivets behov lokalt, regionalt og nasjonalt. Fagskolene har et tett og aktivt samarbeid med arbeidslivet, og har hatt det i alle år. Dette gir fagskolene en unik posisjon med tanke på å utvikle og tilby utdanninger som det er behov for, tilpasset tid og sted.

Under koronapandemien har fagskolene vist evne til å snu seg raskt rundt og både oppskalere eksisterende tilbud og opprette nye tilbud. Sektoren har håndtert en enorm vekt i antall studenter, selv med den svært korte planleggingshorisonten som pandemien medførte. Denne fleksibiliteten og tilpasningsevnen forutsetter at myndighetene på alle nivå har tillitt til at fagskolene kjenner både arbeidsmarkedets behov, og sin egen kapasitet. Styring og prioritering fra fylkeskommuner må skje på overordnet nivå, og ikke gjennom detaljstyring av tilbudene ved fagskolene.

Det er viktig at rammene rundt finansieringssystemet legger til rette for at fagskolene skal kunne fortsette dette arbeidet, og at systemet er basert på en tillit til at styrene ved den enkelte fagskole faktisk gjør det loven krever av dem med tanke på å vurdere forsvarligheten ved å ta opp nye studenter og å sikre at alle studentene får den utdanningen fagskolen er akkreditert for å gi.

Dimensjoneringen av sektoren bør derfor i større grad ta høyde for det kompetansebehovet fagskolene selv identifiserer i samarbeid med arbeidslivet. Dette behovet kommer blant annet til uttrykk gjennom planlagte studier og utvikling av nye tilbud. Det må være et større samsvar mellom utvikling av nye utdanningstilbud og økning i antall studieplasser, for å skape den nødvendige forutsigbarheten for fagskolene. Dette er også relatert til neste punkt.

Bedre samsvar mellom tilskudd til utviklingsarbeid og tilskudd til studieplasser

8. Deloitte mener det bør gjøres en nærmere vurdering av hvordan man kan redusere risikoen for at det tildeles utviklingsmidler til utvikling av utdanningstilbud som deretter ikke prioriteres av fylkeskommunene ved fordeling av driftsmidler. For å sikre et helhetlig og langsiktig utviklingsarbeid bør det vurderes å etablere enkle rutiner for samhandling mellom HK-dir og fylkeskommunene ved behandling av søknader om utviklingsmidler.

Fagskolerådets kommentar: Uten økning av antall studieplasser vil nye utdanninger som utvikles gjennom blant annet utviklingsmidler bare kunne opprettes dersom andre utdanningstilbud mister finansiering, eller ved å innføre studentbetaling. Fagskolerådet mener at det er viktig at Deloitte sin anbefaling følges opp, slik at det sikres bedre samsvar mellom utviklingsmidler og driftsmidler.

Det har de siste årene kommet flere ulike støtteordninger for utvikling av både korte moduler og ordinære utdanninger, og fagskolene bruker mye ressurser til søknadsarbeid, prosjektstyring og rapportering. Fagskolerådet mener at:

- Departementet må sikre forvaltningsmessig samkjøring mellom nivåene/ordningene (utvikling og drift)
- Det må gjøres en gjennomgang av de ulike søknadsbaserte ordningene som treffer fagskolesektoren for å vurdere målene og innretningene, og om det er hensiktsmessig at de er adskilt i ulike ordninger

Industrifagskolen og bransjeprogram

9. Det bør etter Deloitte's mening vurderes om satsingen på den såkalte Industrifagskolen kan samordnes bedre med de ordinære driftsmidlene, eventuelt ved å inkludere det som per i dag er Industrifagskolen som en satsing innenfor de ordinære driftsmidlene. Dette for å sikre hen helhetlig forvaltning, redusere det som per i dag kan se ut som en ny fragmentering av finansieringssystemet for sektoren, og redusere risikoen for at målkonflikter mellom ordninger hindrer måloppnåelsen for sektoren som helhet.

10. Det bør etter Deloitte's vurdering gjøres en vurdering av hvordan man kan sikre at bransjeprogrammene er tilstrekkelig koordinert med øvrige deler av finansieringssystemet, slik at man sikrer at alle de ulike ordningene «drar i samme retning» og bidrar til de samme målene. Dette bør også ses i sammenheng med lovendringen som åpner for akkreditering av fagskoleutdanning på under et halvt års omfang.

Industrifagskolen sprang ut av frontfagsforhandlingene og ble utviklet som en paraply for korte, modulbaserte videreutdanningstilbud gjennom treparts bransjeprogram for kompetanse. Gjennom Industrifagskolen har ulike fagskoler fått prosjektmidler til å utvikle og gjennomføre slike korte videreutdanningstilbud.

I forbindelse med frontfagsoppgjøret høsten 2020 ble tilskuddet til Industrifagskolen gjort permanent etter lovnad fra regjeringen (med effekt fra og med 2021). Tilskuddet ble etter dette bevilget som driftsmidler til høyere yrkesfaglig utdanning, øremerket slike korte modulbaserte videreutdanningstilbud for industri og bygg. Tilskuddet ble dermed gitt som studieplasser.

For å etterleve intensjonen med øremerkingen, ble forvaltningen av disse midlene organisert på en annen måte enn det som i utgangspunktet er gjeldende regler for driftsmidlene til HYU. I stedet for å fordele midlene til fylkeskommunene, slik som regelen er for driftsmidlene, har dette tilskuddet blitt forvaltet som en søknadsbasert ordning administrert av HK-dir i samarbeid med partene i frontfagene.

Løsningen som ble valgt hadde noen svakheter, først og fremst ved at tidshorizonten for fagskolene ble for kort. Satsene som ligger til grunn for studieplassene var heller ikke tilpasset merkostnadene ved å organisere korte moduler. Korte moduler innebærer et stort antall studenter som produserer svært få studiepoeng. En konsekvens var at bare en liten andel av disse øremerkede midlene kom ut i sektoren det første året.

For å legge til rette for mer forutsigbarhet for fagskolene, ble midlene for 2022 lyst ut som treårige rammetilskudd, i stedet for ettårige tilskudd. Dette vil gi fagskolene et større handlingsrom, og trolig bedre bruk av midlene.

Bransjeprogrammene var avgjørende for utviklingen av Industrifagskolen og videreutdanningstilbudene i fagskolesektoren, blant annet fordi det ble mulig med forsøksordninger som avvek fra regelen om at fagskoleutdanningen minimum skal være på 30 studiepoeng. Bransjeprogrammene berører flere utdanningsinstanser enn fagskolene, men fagskolene har blitt en svært viktig aktør i bransjeprogrammene. Noe av utfordringen Deloitte peker på er at fagskoler blir avhengig av prosjektfinansiering gjennom bransjeprogrammene for å kunne tilby den videreutdanningen som arbeidslivet etterspør. Bransjeprogrammene er viktig med tanke på å legge til rette for utvikling og utprøving av nye tilbud, men tilbud med en mer varig etterspørsel kan ikke baseres på prosjektfinansiering.

Fagskolerådet mener at Industrifagskolen har vært viktig med tanke på å synliggjøre behovet for at fagskolene tar en aktiv rolle i utviklingen av videreutdanningstilbud for fagarbeidere. Med lovendringen som ble vedtatt i 2021, der den nedre grensen på 30 studiepoeng ble fjernet, ligger det nå til rette for at fagskolene kan dekke alle typer kompetansebehov fra korte moduler til tradisjonelle fagskolegrader. Det er etter fagskolerådets mening viktig at både fagskolene og fylkeskommunene bruker det handlingsrommet som nå er skapt i kjølvannet av Industrifagskolen til å gå i dialog med arbeidslivet også om slike korte videreutdanningstilbud.

Det er ikke lenger begrensninger i regelverket som hindrer at fylkeskommunene finansierer slike tilbud gjennom de ordinære driftsmidlene, men fremveksten av slike tilbud kan ikke gå på bekostning av fagskolenes ansvar for å levere øvrige utdanningstilbud. Rådet forventer derfor at regjeringen følger opp endringene som har skjedd i sektoren med å trappe opp finansieringen av sektoren slik at de kan dekke dette utvidede samfunnsoppdraget også på flere områder enn industri og bygg.

Konklusjon

Nasjonalt fagskoleråd mener at Deloitte peker på flere viktige områder der det trengs justeringer og forbedring, og flere av anbefalingene peker i en god retning. I det videre arbeidet med oppfølging av anbefalingene er det svært viktig at sektoren involveres og høres for å sikre at de konkrete tiltakene og endringene som innføres bidrar til en riktig utvikling.

Fagskolerådet vil særlig trekke frem tiltak som går på å finne det korrekte finansieringsnivået for drift av utdanningstilbud med offentlig driftstilskudd, inkludert tilrettelegging for videre finansiering av modulbaserte videreutdanningstilbud som er et nytt moment i forvaltningen. Når fagskolene forventes å utvikle nye undervisningsopplegg og å organisere driften på nye og mer fleksible måter, må det legges til rette for dette blant annet gjennom tilpasninger i finansieringssystemet. Det krever *forholdsmessig* mer ressurser å utvikle og administrere korte videreutdanningstilbud enn ordinære utdanningstilbud.

Videre vil rådet peke på tiltak rettet mot å forbedre forvaltningsprosessene i fylkeskommunene for å sikre mer forutsigbarhet for fagskolene. For at systemet skal fungere etter intensjonen er det helt avgjørende at den enkelte fylkeskommune setter av tilstrekkelig med ressurser og kompetanse til å løse oppgaven de har fått, og at de prioriterer å sette dette arbeidet i sammenheng med det øvrige arbeidet de forventes å gjøre som kompetansepolitisk aktør.

Både finansieringsnivå og forvaltningsprosesser er sammensatte problemområder som vil kreve flere ulike tiltak på flere ulike nivå. Det er avgjørende at departementet setter av nok ressurser til å følge opp dette arbeidet på en god måte, og at det gis rom til å involvere både fagskoler og fylkeskommuner i arbeidet med å finne de konkrete løsningene.

Nasjonalt fagskoleråd vil følge nøye med på oppfølgingen av både denne rapporten og evalueringen av hele fagskolemeldingen, og vil bidra med råd og innspill underveis når løsninger skal utvikles og iverksettes.

O-66/22 CHAIN5 – konferanse i Oslo

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: FFF, Knut Erik Beyer Arnesen

Sak: [O-66/22](#)

Bakgrunn

Knut Erik Beyer Arnesen orienterer kort om siste nytt i forberedelsene til CHAIN5 konferansen i Oslo 21-23. september. Nasjonalt fagskoleråd har bidratt til programinnhold og til finansiering i av konferansen. Deltakerne kan vente seg et spennende program med forkonferansedag, sosiale middager, faglig innhold og en valgfri tur til Geilo. Les mer om konferansen her: [CHAIN5-Oslo 21.-23. september](#)

O-67/22 Arendalsuka

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: AU, Tord Hauge

Sak: [O-67/22](#)

Bakgrunn

Nasjonalt fagskoleråd deltok på Arendalsuka, som inneholdt mange møter og aktiviteter knyttet til høyere yrkesfaglig utdanning. Tord Hauge orienterer fra Arendalsuka og Nasjonalt fagskoleråds bidrag under uka.

O-68/22 Høring nasjonale planer for redskapsemnene

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Sekretariatet

Sak: [O-68/22](#)

Bakgrunn

Den 21. august åpnet høringsrunden for redskapsemnene: realfaglig redskap, yrkesrettet kommunikasjon og ledelse, økonomi og markedsføring (LØM) og sektoren har mulighet til å komme med skriftlige innspill til og med den 30. september. I tillegg vil HK-dir og arbeidsgruppene arrangere et muntlig innspillsseminar for de ulike emnene den 21. september. For

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

påmelding, følg denne lenken: [Innspillseminar for redskapsemner innen tekniske gradsutdanninger i høyere yrkesfaglig utdanning \(fagskoleradet.no\)](https://fagskoleradet.no)

Vi oppfordrer Nasjonalt fagskoleråd til å ta en aktiv rolle i å spre informasjonen og sikre bred involvering i innspillsrunden.

V-69/22 Nominasjon av kandidater til NOKUT – styret for perioden 2023-2026

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: AU, Tord Hauge

Sak: [V-69/22](#)

Bakgrunn

Kunnskapsdepartementet skal oppnevne nye medlemmer til NOKUTs styre. Styremedlemmene, med unntak av studentene, har en valgperiode på fire år.

Departementet ber Nasjonalt fagskoleråd nominere fire kandidater til styreplassen, to av hvert kjønn. I tillegg til styreplassen skal departementet oppnevne vararepresentanter, varamedlemmer vil bli valgt blant de nominerte. Vi ber om regional spredning av kandidatene når dere melder inn deres forslag. Videre vil departementet oppfordre Nasjonalt fagskoleråd til å nominere kandidater med minoritetsbakgrunn. For ordens skyld vil KD presisere at departementet står fritt til å velge blant kandidatene dere foreslår.

Forslagene bør inneholde navn, fødselsår, bosted og kortfattet informasjon om kandidatene. Sekretariatet sender forslagene til Kunnskapsdepartementet innen frist, **15. oktober 2022**.